

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

مدابوک

یک جله تماس تلفنی رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

فهرست مطالب

فلسفه یازدهم

شماره صفحه	فهرست مطالب
۶	آزمون نوبت اول (۱)
۸	آزمون نوبت اول (۲)
۱۰	آزمون نوبت اول (۳)
۱۲	آزمون نوبت اول (۴)
۱۴	آزمون نوبت اول (۵)
۱۶	آزمون نوبت دوم (۱)
۱۸	آزمون نوبت دوم (۲)
۲۰	آزمون نوبت دوم (۳)
۲۲	آزمون نوبت دوم (۴)
۲۴	آزمون نوبت دوم (۵)
۲۶	آزمون نوبت دوم (۶)
۲۸	پاسخنامه تشریحی
۴۰	خلاصه درس‌ها

سوالات آزمون های

ترم اول

و

ترم دوم

آزمون نوبت اول (۲)

۱/۵

الف) درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست

- ۱ ملاحظه‌ها مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند.
- ۲ سوفیست‌ها بیشتر به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند و پیروزی بر رقیب را هدف خود نمی‌دانستند.
- ۳ فلسفه علم درباره هستی است، در حقیقت همان وجودشناسی است.
- ۴ مبانی و زیربنای علوم در فلسفه‌های مضاف قرار دارند.
- ۵ فلسفه هرکس معنا دهنده به زندگی او نیست.
- ۶ سقراط چهره برجسته تاریخ فلسفه است.

۱/۵

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- ۷ ----- مبارزه سقراط مغالطه‌گران و سوفیست‌ها را در آثار خود به تصویر کشیده است.
- ۸ داناترین شما آدمیان، کسی است که چون ----- بداند که هیچ نمی‌داند.
- ۹ شناخت ما به ----- افزایش می‌یابد.
- ۱۰ شکاکیت مطلق، یعنی شک در اصل ----- و همه -----، امکان‌پذیر نیست.
- ۱۱ ----- در اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند.

۰/۵

ج) گزینه درست را انتخاب کنید.

- ۱۲ کدام گزینه از موارد فلسفه نظری نیست؟
 - (۱) اولی
 - (۲) وسطی
 - (۳) مضاف
 - (۴) سُفلی
- ۱۳ در مورد دوری از مغالطه‌ها کدام مورد صحیح است؟
 - (۱) فلسفه از توانایی منطقی کمک نمی‌گیرد.
 - (۲) با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درست از حقایق ارائه می‌شود.
 - (۳) مغالطه‌ها را برای عبرت گرفتن خودمان، نشان می‌دهیم.
 - (۴) آموختن فلسفه توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن از باورهاست.

۱/۵

د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

- ۱۴ معرفت‌شناسی:
- ۱۵ فیثاغورسیان:

۱/۲۵

ه) وصل کنید.

هر یک از موارد ستون (الف) را به عبارت مربوط به آن در ستون (ب) وصل کنید.

(ب)	(الف)
☐ تالس	☐ شاخه‌های فلسفه
☐ احکام و قواعد هستی	☐ شباهت مسائل فلسفی و ریاضی
☐ مثال خیر	☐ در قرن ششم پیش از میلاد می‌زیست
☐ ناکار آمدی تجربه در یافتن پاسخ	☐ برترین وجود از نظر افلاطونی
☐ مضاف	☐ موضوع فلسفه اولی یا مابعدالطبیعه

آزمون نوبت اول (۵)

۱/۵

الف) درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست

- ۱ پیروزی بر رقیب مهم‌ترین هدف سقراط بود.
- ۲ دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است.
- ۳ یکی از فواید آموختن فلسفه توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورهاست.
- ۴ شعار «نمی‌توان در یک رودخانه دو بار شنا کرد» از پارمنیدس است.
- ۵ جامعه آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان بود.
- ۶ هم معنای معرفت و هم امکان رسیدن به شناخت و معرفت برای هر انسانی روشن است.

۱/۵

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- ۷ به نظر سقراط دانای حقیقی فقط..... است.
- ۸ در گذشته برخی از مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث..... طرح می‌شد.
- ۹ واژه فیلسوف در زمان..... بر سر زبان‌ها افتاد.
- ۱۰ فلسفه هر کس..... به زندگی اوست.
- ۱۱ طرفداران اصالت جامعه در سیاست به..... اعتقاد دارند که تأمین‌کننده منافع جمعی است.
- ۱۲..... واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش‌ها به پاسخ‌ها است.

۰/۵

ج) گزینه درست را انتخاب کنید.

- ۱۳ این مطلب که «هیچ فیلسوف واقعی سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه توهم، تخیل، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.» نشان‌دهنده کدام یک از فواید سه‌گانه تفکر فلسفی است؟
 - ۱) دوری از مغالطه‌ها ○ ۲) حیرت فلسفی ○ ۳) رهایی از عادات غیرمنطقی ○ ۴) استقلال در اندیشه
- ۱۴ منظور اصلی افلاطون از ارائه «تمثیل غار» بیان کدام مطلب است؟
 - ۱) فلسفه می‌تواند انسان را به آزادی حقیقی هدایت کند.
 - ۲) فلسفه می‌خواهد نهایت بی‌اعتباری ادراکات حسی را نشان دهد.
 - ۳) فلسفه درصدد تبیین نارسایی ادراکات حسی است.
 - ۴) فلسفه در تلاش است تا ناپایداری موجودات طبیعی را آشکار سازد.

د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

- ۱۵ هستی‌شناسی:
- ۱۶ معرفت‌شناسی:

۱

ه) وصل کنید.

هر یک از موارد ستون (الف) را به عبارت مربوط به آن در ستون (ب) وصل کنید.

(ب)	(الف)
☐ کرفون	☐ نماینده متهم‌کنندگان
☐ سقراط	☐ دوست سقراط
☐ ارسطو	☐ شاگرد برجسته افلاطون
☐ ملتوس	☐ بیانیه فلسفی

آزمون نوبت دوم (۳)

۱/۵

الف) درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست
☐ نادرست	☐ درست

۱. تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانشی به نام فلسفه شده است.
۲. دومین اندیشه مشهور هراکلیتوس تغییر و تحول دائمی جهان نیست.
۳. معنا و مفهوم معرفت شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد.
۴. ارسطو از اولین دانشمندانی است که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد.
۵. معرفت فلسفی متکی بر استدلال عقلی است و بدون آن فلسفه اساساً وجود دارد.
۶. نیازهایی مانند نیاز به اجتماع و قانون و نیاز به اخلاق، همه به خاطر نیازهای مادی پیدا نشده‌اند.

۱/۵

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۷. داروینیست‌ها عقایدی نزدیک به ----- دارند.
۸. ----- تلاش می‌کنند که حقیقت متعالی انسان را بشناسند و جایگاه برتر او در هستی را نشان دهند.
۹. فعل اخلاقی اگر در جهت سعادت ----- باشد، فضیلت محسوب می‌گردد و اگر برخلاف سعادت باشد باعث ----- می‌گردد.
۱۰. عقل را از آن جهت که رفتار خوب و بد انسان را تشخیص می‌دهد ----- می‌نامند.
۱۱. گروهی که برای تجربه اهمیت بیشتری قائل بودند به ----- مشهور شدند.

۰/۵

ج) گزینه درست را انتخاب کنید.

۱۲. فیلسوفان باکاستن از چه چیزی فهم درستی از حقایق را ارائه می‌دهند؟
 (۱) مغالطه (۲) تعصب (۳) توهم (۴) تخیل
۱۳. کدام مورد درباره دلیل استقبال سقراط از مرگ نادرست است؟
 (۱) روبرو شدن با دوران دادگر (۲) همنشینی با نیکان و بلندمرتبانان
 (۳) رهایی یافتن از مدعیان (۴) معلوم نبودن حقیقت مرگ

۱

د) وصل کنید.

هر یک از موارد ستون (الف) را به عبارت مربوط به آن در ستون (ب) وصل کنید.

(الف)	(ب)
☒ منکر وجود حرکت	☐ هراکلیتوس
☒ تنها برای شناخت عقلی ارزش قائل بود.	☐ پارمنیدس
☒ شناخت حسی را معتبر می‌دانست	☐ معرفت وحیانی
☒ اختصاص به پیامبران دارد.	☐ پارمنیدس

۰/۲۵

ه) به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۵. هر سؤالی که برای ما پیش می‌آید گویای چه چیزی است؟
۱۶. دو ویژگی از مهمترین ویژگی‌های فیلسوف واقعی را بنویسید.
۱۷. چه عاملی سبب بی‌اعتمادی مردم نسبت به دانش و اندیشه دریونان شد؟

۱

۰/۲۵

آزمون نوبت دوم (۶)

۱/۵

الف) درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- نادرست درست
- نادرست درست
- نادرست درست
- نادرست درست
- نادرست درست
- نادرست درست

۱ «هیچ چیز را نمی‌توان شناخت» شعار پروتاگوراس است.

۲ برای دریافت معرفت شهودی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است.

۳ کانت کوشید با طرح دیدگاهی جدید نشان دهد که معرفت، حاصل همکاری دل و حس است.

۴ هابز و مارکس در زمره فلاسفه عقل‌گرای دوره جدید اروپا به شمار می‌آیند.

۵ حکمت متعالیه نام مکتب فلسفی ملاصدرا است.

۶ ابن‌سینا و دیگر فلاسفه مسلمان، دیدگاهی نزدیک به افلاطون و ارسطو دارند.

۱/۵

ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۷ فیلسوف در اصل ----- و ----- جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند.

۸ یکی از مسائل مورد توجه در ----- این است که آیا جامعه اصالت و اهمیت دارد یا فرد.

۹ فلسفه از توانایی منطق کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های ----- را از تفکرات ----- تشخیص دهد و راه رسیدن به اعتقادات درست را هموار سازد.

۱۰ یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی ----- است.

۰/۵

ج) گزینه درست را انتخاب کنید.

۱۱ تفاوت علوم در اصل، به کدام مؤلفه باز می‌گردد؟

- ۱۲ (۱) روش (۲) مسئله (۳) موضوع (۴) مفاهیم

به ترتیب، کدام نظریه، به درستی توصیف‌کننده عقیده لیبرالیسم و سوسیالیسم در عالم سیاست است؟

- (۱) اصالت فرد - اصالت فرد و جامعه (۲) اصالت فرد - اصالت جامعه
- (۳) اصالت جامعه - اصالت فرد (۴) اصالت جامعه - اصالت فرد و جامعه

۱/۵

د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۱۳ چیستی معرفت:

۱۴ معرفت‌شناسی:

۱

ه) وصل کنید.

۱۵ هر یک از موارد ستون (الف) را به عبارت مربوط به آن در ستون (ب) وصل کنید.

(ب)	(الف)
☐ سوفیست‌ها	☐ دوستداری دانایی
☐ فیلسوفیا	☐ سوفیست‌ها به تعلیم آن‌ها اشتغال داشتند.
☐ دانشمند	☐ رفته‌رفته کلمه فیلسوف به این مفهوم ارتقا پیدا کرد.
☐ فیلسوفوس	☐ برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نیستند.
☐ سخنوری و وکالت	

پاسخ نامه تشریحی

۱۹ مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده امور مختلف و متغیر است.

۲۰ او در این تمثیل می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۲۱ لیبرالیسم تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است اما سوسیالیسم تأمین‌کننده منافع جمعی است.

۲۲ از جهت موضوع و از جهت روش - دو جهت

۲۳ گروهی از دانشمندان برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نبودند و می‌گفتند، هر کس هر چه خودش بفهمد همان حقیقت و واقعیت است.

۲۴ باری، اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است و اگر این سخن راست است که همه در گذشتگان در آنجا گرد آمده‌اند، پس چه نعمتی بالاتر از اینکه آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبرو شود و با نیکان و بلند مرتبگان هم‌نشین گردد اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم.

۲۵ ثروت فضیلت به بار نمی‌آورد بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای افراد و جامعه سودمند است به دست می‌آید.

۲۶ «همه چیز در سیلان و حرکت است» هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد، دگرگونی، قانون زندگی و قانون کائنات است، بر همه چیز فرمان می‌راند و نمی‌توان از آن گریخت. باید قبول کنیم که «نمی‌توان در یک رودخانه دو بار شنا کرد».

۲۷ فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.

۲۸ ۱- دوری از مغالطه‌ها
۲- استقلال در اندیشه
۳- رهایی از عادات غیر منطقی

۲۹ به دو صورت در حال انجام است:
۱- از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان و گشودن شاخه‌های جدید دانش
۲- از طریق پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها

۳۱ اولاً چیزی وجود ندارند ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید.

پاسخ‌نامه آزمون نهیست اول (۱۲)

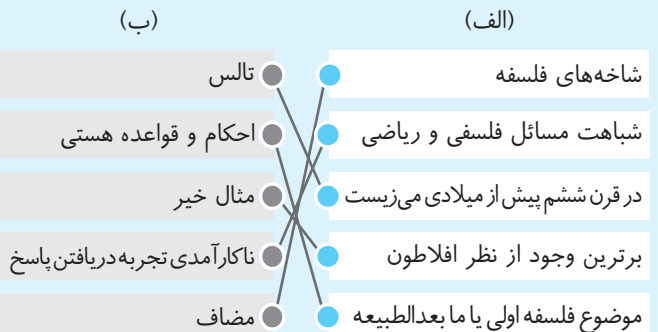
فلسفه (۱)

- ۱ درست
- ۲ نادرست
- ۳ درست
- ۴ درست
- ۵ نادرست
- ۶ درست
- ۷ افلاطون
- ۸ سقراط
- ۹ تدریج
- ۱۰ دانستن - دانسته‌ها
- ۱۱ فیلسوف
- ۱۲ گزینه ۳
- ۱۳ گزینه ۲
- ۱۴

بخشی از فلسفه است که به پدیده شناخت می‌پردازد و می‌کوشد به این گونه پرسش‌ها پاسخ دهد. معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است.

۱۵ نخستین کسانی بوده‌اند که خود را وقف ریاضیات کرده و باعث پیشرفت آن شده‌اند.

۱۶

۱۷ ایونیا - شش قرن پیش از میلاد مسیح

۱۸ هراکلیتوس

۵ نادرست

۶ درست

۷ فعل طبیعی

۸ طبیعت‌گرا - ماتریالیست

۹ شهوت - غضب

۱۰ توماس هابز - هفدهم

۱۱ گزینه ۳

۱۲ گزینه ۴

۱۳

۱۴

تواضع و فروتنی - هم‌ردیف شدن با سوفیست‌ها

۱۵

سوفیست - مغالطه‌کاری

۱۶

وجودشناسی - معرفت‌شناسی

۱۷

اعتدال در میان قوای انسانی

۱۸

تمایلات مربوط به بُعد مادی و حیوانی - تمایلات مربوط به بُعد روحی و معنوی

۱۹

نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد.

۲۰

مقصود قوه تفکر و تعقل است.

۲۱

می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۲۲

نمی‌توان در یک رودخانه دو بار شنا کرد.

۲۳

برای دریافت چنین معرفتی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است.

۲۴

لیبرالیسم - سوسیالیسم

۲۵

روبه‌رو شدن با مسئله - طرح سوال - تفکر در اندوخته‌ها - رسیدن به پاسخ

۲۶

جامعه آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه‌ها سوفسطائیان بود - سوفسطائیان معتقد بودند که جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تنها ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطابقی با واقعیت‌ها ندارد.

۲۷

آن بخش از فلسفه است که به خود پدیده شناخت می‌پردازد و در صدد است به پرسش‌هایی درباره ابعاد گوناگون شناخت پاسخ دهد. معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است.

۲۸

عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تأمل، به حقایق برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند. به این قبیل دانش‌ها شناخت عقلی می‌گوییم. مانند بسیاری از دانستنی‌های ریاضی و فلسفه

۲۹

معرفتی که از طریق «قلب» یا «دل» به دست می‌آید «معرفت شهودی» نام دارد. این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبارات خالصانه، به تدریج و گام‌به‌گام حاصل می‌شود. پس برای دریافت معرفت شهودی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است.

۳۰

ملاصدرا در کتاب «مبدأ و معاد» می‌گوید: عقل و دین در همه احکام خود باهم تطبیق دارند و حاشا که احکام شریعت آنور با معارف یقینی و ضروری عقلی تعارض داشته باشد و افسوس به حال فلسفه‌ای که قوانین آن مطابق با کتاب و سنت نباشد.

۳۱

دکارت، که درباره بدن و درباره نفس تحقیق کرده، بدن را ماشینی پیچیده می‌داند که به طور خودکار فعالیت می‌کند. به نظر وی «من» همان «روح» یا «نفس» است که مرکز اندیشه‌های ماست.

۳۲

از نظر افلاطون، فعل اخلاقی با سعادت و نیک‌بختی حقیقی آدمی رابطه دارد به اعتقاد افلاطون، فعل اخلاقی اگر در جهت سعادت حقیقی باشد، فضیلت محسوب می‌گردد و اگر بر خلاف سعادت باشد و باعث شقاوت گردد، رذیلت و بدی شمرده می‌شود.

پاسخ‌نامه آزمون ترم دوم (۱۴۰۱)

فلسفه (۱)

۱ درست

۲ درست

۳ درست

۴ نادرست

۲۴ یکی از شهودهای مکتبی وحی الهی است. این شهود ویژه پیامبران است و خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهند که به آن «معرفت وحیانی» می‌گویند.

۲۵ علت انجام رذایل اخلاقی این است که گاه میان فضیلت‌ها و منافع و تمایلات مادی و حیوانی انسانی تلاقی پیدا می‌شود؛ در چنین شرایطی اگر تمایلات حیوانی و مادی قوی باشند انسان را به سوی خود می‌کشاند و مانع رسیدن او به فضیلت‌ها می‌شوند و حتی او را به سوی رذیلت‌ها سوق می‌دهند.

۲۶ سهروردی عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه نورانی وجود و جسم و بدن او، همان جنبه ظلمانی اوست. سهروردی نفس انسانی را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آن‌هاست.

۲۷ به عقیده دکارت بدن، حقیقت «من» انسان را تشکیل نمی‌دهد. از نظر دکارت «من» همان «روح» یا «نفس» است که مرکز اندیشه‌ها ماست از نظر دکارت روح است که استدلال می‌کند، می‌پذیرد یا رد می‌کند.

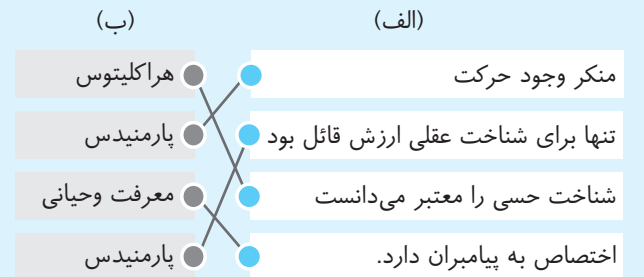
۲۸ هم برای معرفت حسی و هم برای معرفت عقلی اعتبار قائل‌اند فلاسفه اسلامی همچنین معرفت شهودی و وحیانی را قبول دارند و هر کدام را در جای خود مفید می‌دانند.

۲۹ قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

فلسفه (۱) پاسخ‌نامه آزمون نوبت دوم (۱۳۹۱)

- ۱ درست
- ۲ نادرست
- ۳ نادرست
- ۴ درست
- ۵ درست
- ۶ درست
- ۷ تفکر
- ۸ افلاطون
- ۹ مضاف
- ۱۰ یونان باستان
- ۱۱ حواس پنجگانه
- ۱۲ مُثُل

- ۷ ماتریالیست‌ها
- ۸ فیلسوفان مسلمان
- ۹ حقیقی - شقاوت
- ۱۰ عقل عملی
- ۱۱ تجربه‌گرایان
- ۱۲ گزینه ۱
- ۱۳ گزینه ۴
- ۱۴

۱۵ گویای آن است که چیزی را نمی‌دانیم و به دنبال دانستن آن هستیم.

۱۶ ۱- سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد ۲- عقیده‌اش را برپایه توهم، تخیل، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.

۱۷ آراء و نظریات گوناگون و غالب متضادی که اندیشمندان آن‌تن عرضه داشتند.

۱۸ داناترین شما آدمیان کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند. یا بنمایاند تا چه پایه نادانیم.

۱۹ ۱- از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان و گشودن شاخه‌های جدید دانش. ۲- از طریق پی بردن به اشتباهات گذشته و تصحیح آنها.

۲۰ عقل - حس - شهود

۲۱ قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی‌آید، بلکه برعکس، خودش پایه و اساس هر تجربه‌ای است.

۲۲ از جهت موضوعی که آن دانش درباره آن بحث می‌کند- از جهت روشی که در آن دانش مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲۳ کسانی که معتقد باشند انسان دارای این دو بُعد مادی و مجرد است. در علم روانشناسی به بُعد مجرد او هم می‌پردازند و جایگاه آن را در رفتار و تربیت نشان می‌دهند.

۲۶

فطرت اول: مشغول بودن به امور عادی زندگی
فطرت ثانی: ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها

۲۷

فیلسوف واقعی سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه توهم، تخیل، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. فیلسوف واقعی در استدلال‌ها تفکر می‌کند و اگر به درستی آن‌ها پی ببرد، می‌پذیرد.

۲۸

یونان، زیرا نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته است از یونان به یادگار مانده است.

۲۹

پدیده‌ها خودبه‌خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

۳۰

آنچه دکارت را از تجربه‌گرایان جدا کرد، قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

۳۱

مربوط به بُعد غیرمادی و وجود انسان، یعنی «روح» است. به نظر ارسطو، روح است که می‌اندیشد، اراده می‌کند و از بدن در کارهای مختلف بهره می‌گیرد.

۳۲

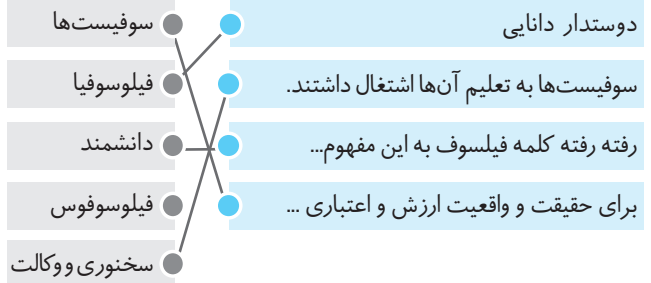
روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند بلکه اینها وحدتی حقیقی دارند به گونه‌ای که «روح» باطن «بدن» است. به نظر ملاصدرا هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می‌شود و بالعکس.

۳۳

عمل انسان در صورتی در جهت سعادت است که بنا به فرمان و راهنمایی عقل انجام پذیرد. یعنی قوه غضب و قوه شهوت، تحت کنترل و حکومت عقل باشند و با راهنمایی عقل عمل کنند.

۱۵

(الف) (ب)

۱۶

نظریه معرفت

۱۷

با عمل آموختن و یادگیری

۱۸

ریاضیات - فلسفه

۱۹

توجه به تجربه و توجه به عقل

۲۰

چون قضاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد.

۲۱

نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد.

۲۲

جُرْبُزَه - سفاقت - حکمت

۲۳

بُعد مادی و حیوانی و بُعد روحی و معنوی

۲۴

بر طبق قاعده‌ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور قانون کلی و عمومی شود.

۲۵

ذهن بشر را در یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کرد که شبیه یک دستگاه مکانیکی کار می‌کند.

خلاصه درس‌ها

- هر یک از ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم که با همین باورها زندگی می‌کنیم و عمل می‌نماییم.
- برخی انسان‌ها، فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر درباره باورهای خود می‌پردازند و نسبت به پذیرش آن باورها می‌اندیشند.
 - اینان در حقیقت، اهل تفکر فلسفی هستند و می‌کوشند بنیان‌های فکری خود را در چهارچوب عقل و منطق قرار دهند.
 - غور در باورهای مربوط به زندگی است.
 - پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست
 - آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها.

معنای زندگی

باورها که فلسفه‌ها را می‌سازند، نقش تعیین‌کننده در انتخاب اهداف دارند. بنابراین می‌توان گفت:

«فلسفه هر کس معنادهنده به زندگی اوست.»

مردم به سه دسته تقسیم می‌شوند:

- ۱- برخی آدم‌ها کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشد و در انتخاب هدف دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگرانند.
- ۲- برخی آدم‌ها می‌اندیشند و در بسیاری موارد به دانشی درست درباره جهان و انسان می‌رسند و هدف قابل قبولی برمی‌گزینند.
- ۳- برخی نگرشی نادرست درباره جهان و انسان دارند. اینان، در انتخاب هدف به خطا رفته‌اند.

برخی فواید تفکر فلسفی

۱- دوری از مغالطه‌ها ۲- استقلال در اندیشه ۳- رهایی از عادت‌های غیرمنطقی

دوری از مغالطه‌ها:

- الف) از فواید آموختن منطق تشخیص مغالطه‌ها است.
- ب) فلسفه از منطق کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات غلط تشخیص داده شود.
- ج) فیلسوفان با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق را ارائه می‌دهند.
- د) می‌کوشند برخی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت گرفتن دیگران، نشان دهند.

استقلال در اندیشه:

- هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد.
- عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.
- درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی آن پی ببرد، می‌پذیرد.

فرق فیلسوف با دیگران

- ۱- فیلسوف درباره مسائل مهم (خدا، آزادی، اختیار و...) به نحو جدی فکر می‌کند.
- ۲- با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد.

رهایی از عادت‌های غیرمنطقی:

افراد یک جامعه ← عقایدی را می‌پذیرند که پشتوانه عقلی و منطقی محکمی ندارند.

افراد متفکر و اندیشمند ← افکاری را که مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و منطبق با عقل نباشد، آن‌ها را نمی‌پذیرند.

نتیجه‌گیری: استقامت و پایداری متفکران حق طلب بالاخره مؤثر واقع می‌شود و باطل بودن آن افکار و عقاید، با درخشش حقیقت، به تدریج نمایان می‌گردد.

- از بزرگترین فیلسوفان تاریخ است.
- تمثیلی دارد که به «تمثیل غار» مشهور است.
- هدف او این است که انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت کند.
- این تمثیل را در کتاب جمهوری آورده است.

مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات:

- نمایش گرفتاری انسان در غار عادت‌ها و تعصب‌ها و نادانی‌ها
- رهایی از غار و رسیدن به روشنایی برای کسی که در غار نشسته و زنجیر بر دست و پا دارد، بسیار سخت خواهد بود.
- او به اطرافیان می‌گوید این سایه‌ها حقیقی نیستند.
- همه حرف او را خنده‌دار خواهند یافت.
- آنان به یکدیگر می‌گویند او از غار بیرون رفت و با خراب شدن و از دست دادن بینایی‌اش برگشت.

سقراط }
 چهره برجسته تاریخ فلسفه است.
 در هفتاد سالگی زندانی شد.
 به اعدام محکوم گردید.
 سرانجام با نوشیدن جام شوکران به پایان رسید.

سوفسطائیان }
 - جامعه آتن متأثر از اندیشه‌های آنان بود.
 - معتقد بودند که جهان را نمی‌توان شناخت.
 - آنچه که ما علم می‌نامیم علم و دانش می‌دانیم.
 - با کمک اقسام مغالطه‌ها و جدل و فن سخنوری به نشر اندیشه خود می‌پرداختند.
 - به دنبال حق جلوه دادن باطل بودند.

ظهور شخصیت سقراط:

- ◆ قهرمانی به نام «سقراط» پرچم علم و فضیلت را برافراخت.
- ◆ برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت قیام کرد.
- ◆ شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت.
- ◆ سقراط، هیچ کتابی ننوشت.
- ◆ سراسر حیاتش را با فلسفه سپری کرد.
- ◆ زندگی وی حکایت واقعی فلسفه است.
- ◆ افلاطون، شاگرد برجسته وی زندگی او را حکایت کرده است.
- ◆ افلاطون، مبارزه سقراط با مغالطه‌گران و سوفیست‌ها را در آثار خود به تصویر کشیده است.
- ◆ افلاطون نشان می‌دهد که سقراط عمر خود را مصروف اصلاح جامعه و شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها کرد.
- ◆ سقراط به مردم می‌آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند.

خطاب سقراط به مردم:

«متقاعد ساختن جوانان و بزرگسالان مبنی بر اینکه مال و ثروت را بر کمال نفس ترجیح ندهند.»
 «هیچ‌گاه از بیدار ساختن، پند دادن و.. باز نمی‌ایستم.»
 «هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم.»
 «این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا بر عهده من نهاده است.»

◆ سقراط در برابر دادگاه

فاسد کردن جوانان (گمراهی جوانان)
اتهام سقراط }
 بی‌ایمانی به خدایان (سخن از خدایی جدید)

- ◆ میلتوس به نمایندگی از متهم کنندگان سخن گفت و برای وی مجازات مرگ درخواست نمود.
- ◆ دفاعیه سقراط بیانیه‌ای فلسفی بود که همه اصول زندگی وی را در برمی‌گرفت.

پاسخ سقراط:

- ◆ دانای حقیقی فقط خداست.
- ◆ سروش معبد دلفی به دوستم کرفون گفته بود «داناترین مردم سقراط است.»
- ◆ همین بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم.
- ◆ داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.

اقسام جهل

جهل ساده: انسان اموری را نمی‌داند اما نسبت به نادانی خود آگاه است و بنابراین از دیگران سؤال می‌کند تا بداند.

◆ ابزارهای شناخت: ۱- حس ۲- عقل ۳- قلب ۴- وحی الهی

۱- حس } با کمک حواس پنج‌گانه با عالم طبیعت آشنا می‌شویم.
بسیاری از موجودات و ویژگی‌های آن‌ها را می‌شناسیم.
در آن خطا رخ می‌دهد اما برای ما معتبر است.

◆ یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.

◆ شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده مختلف بکند.

۲- عقل

دارای قوه‌ای است که با آن تفکر و تعقل می‌کند.

انسان } با کمک این قوه می‌تواند حقایق را درک کند که از راه احساس ممکن نیست.
هم می‌تواند امور محسوس و طبیعی را شامل شود و هم امور غیر محسوس و غیر طبیعی را در برگیرد.

◆ عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد.

◆ این شناختی را که عقل با همکاری حس به دست می‌آورد «شناخت تجربی» می‌گوییم.

قواعد عقلی شناخت تجربی } ۱- پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است.
۲- هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید.
۳- طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند.

اولین دانشمندی که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد.

ارسطو } وی شاگرد افلاطون بود.

علاوه بر تبخّر در فلسفه، یک دانشمند علوم طبیعی نیز شمرده می‌شد.

ابن سینا } کتاب‌های متعددی هم در فلسفه و هم در علوم طبیعی نوشته است.
در گسترش اندیشه‌های ارسطو درباره قانون علیت تأملات عمیقی کرد.
توضیح داد که قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی‌آید.
یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده‌ای از آن استفاده می‌کند.

◆ نیروی عقل، علاوه بر استفاده از حواس بیرونی، می‌تواند حالات درونی نفس مانند شادی، درد، محبت، عصبانیت و خوشحالی را شناسایی کند.

◆ شناخت عقلی: عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند.

◆ بسیاری از دانستنی‌های ریاضی از این قبیل هستند.

◆ دانستنی‌های فلسفه را نیز فقط از طریق تعقل محض باید به آن‌ها رسید.

◆ شناخت ذات و صفات خدا را فقط باید با بهره‌گیری از قواعد شناخت عقلی درک کرد.

۳- قلب

می‌تواند بی‌واسطه به حقایق برسد و معرفت کسب کند.

قلب یا دل } معرفتی که از این طریق به دست می‌آید، «معرفت شهودی» نامیده می‌شود.

۱- تقویت ایمان

راه کسب معرفت شهودی } ۲- تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن

۳- کمال‌طلبی همراه با عبادات خالصانه

۴- تدریجی و گام به گام حاصل شدن

◆ بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلّی می‌کند.

◆ بدان جهت شهودی می‌گویند که قلب انسان حقیقت را گویا با چشم می‌بیند.

درس ۱۱ انسان، موجود اخلاق‌گرا

کارهای انسان به طور کلی به دو دسته تقسیم می‌شود:

۱- **فعل طبیعی:** کارهایی که انسان آن‌ها را برای رفع نیازهای خود انجام می‌دهد، از قبیل خرید مایحتاج روزانه، داشتن شغل برای کسب درآمد، استراحت، آشپزی و...

۲- **فعل اخلاقی:** کارهایی که مورد ستایش و تحسین یا مورد سرزنش و تقییح قرار می‌گیرند، مانند: احسان، گذشت، ایثار، وفاداری و...

برخی دیدگاه‌ها در معیار فعل اخلاقی

الف) فیلسوفان دوره یونان باستان

افلاطون } فعل اخلاقی با سعادت و نیک‌بختی حقیقی رابطه دارد.
 اگر در جهت سعادت باشد، فضیلت محسوب می‌گردد.
 اگر برخلاف سعادت باشد، رذیلت و بدی شمرده می‌شود.

در چه صورت یک عمل در جهت سعادت است؟

سه قوه فعال در انسان } قوه شهوت ← انسان را به سوی لذایذ و امیال فرا می‌خواند.
 قوه غضب ← انسان را در برابر خطرها و موانع دعوت به ایستادگی می‌کند.
 قوه عقل ← خوب را از بد تشخیص می‌دهد.

◆ در صورتی عمل انسان در جهت سعادت است که بنا به فرمان و راهنمایی «عقل» انجام پذیرد.

◆ قوه غضب و قوه شهوت، باید تحت کنترل و حکومت عقل باشند و با راهنمایی عقل عمل نمایند.

اثرات کنترل قوای سه‌گانه:

عقل ← از حکمت برخوردار خواهد شد
 شهوت ← از خویش‌داری پیش می‌گیرد
 غضب ← متصف به شجاعت می‌شود
 برآیند و نتیجه چنین سامانی، برقراری عدالت میان سه قوه در سراسر شخصیت انسان است.

انسان نیک‌بخت: کسی که آراسته به چهار فضیلت «حکمت»، «خویش‌داری»، «شجاعت»، و «عدالت» است و میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت است.

نظری نزدیک به استاد خود افلاطون دارد.

اگر عقل بر قوای دیگر حاکم شود، انسان به اعتدال در قوا می‌رسد.

شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند.

عقل می‌تواند مانع افراط و تفریط شود.

شرط لازم رشد عقل است.

اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشند، انسان به سعادت می‌رسد.

قوا	حالت افراط	حالت تفریط	حد وسط و اعتدال
عقل	جُرْبُزَه	سفاهت	حکمت
غضب	تهوّر	ترس	شجاعت
شهوت	سَرَه	خمودی	خویش‌داری